

Marcela ILINCA

„LA VIE À PLUS INFINI...” & IL FAUT SOURIRE MÊME SI TU SOUFFRES...”

Două cărți din sfera aforistică

Prin publicarea celor două traduceri ale cărților de reflecții și aforisme, scrise de Florentin Smarandache „...Viața la plus infinit...”, „Să poți zâmbi atunci când suferi” și traduse în limba franceză de Adriana Răducan „...La vie à plus infini...”, „Il faut sourire même si tu souffres...”, apărute în 2013, la două prestigioase edituri, „Sitech” - Craiova și „Publischer” - America, pot afirma că limba română depășește granițele, cele două cărți pot fi citite într-o limbă de circulație internațională.

Reflecțiile, gândirea aforistică înseamnă ceva dificil de tradus. Dacă ar fi să-l citez pe Lucian Blaga care spunea „Sunt lucruri care nu pot fi înțelese decât vag. Și ar trebui să ne mulțumim cu atât”, aș sugera că în fiecare limbă există praguri lingvistice, stilistice care au fireasca menire de a susține și adânci în-cărcătura semantică a unui text.

Meritul scriitorului Florentin Smarandache este de a contribui la dezvoltarea culturii și filozofiei românești în contextul celorlalte culturi și filozofii, iar meritul traducătoarei Adriana Răducan este de a fi găsit sensul exact al sintagmelor, atât de condensate uneori, de a pătrunde în sfera de cultură aforistică, care este prin excelență o reflexie

a spiritului uman.

Aforismele și reflecțiile autorului Florentin Smarandache nu sunt ușor de tradus, fapt ce îndeamnă la prudență. Formulările paradoxale, ironia, delimitările, tonul aserțiunilor cer, în opinia mea, multă trudă și cunoașterea subtilităților limbii. Traducerea din limba română în limba franceză este mai delicată decât traducerea din franceză în română. Prin urmare, orice activitate de traducere din limba maternă într-o altă limbă presupune o bună cunoaștere a sensurilor fiecărui cuvânt.

„Între Rășinariul lui Cioran și Bălceștiul meu poate fi asemănare? Mi-e dor nespuse de Olteț, de stadionul cu iarbă, de viața arhaică de care nu mă pot detașa... și-n lumea mare prin care mă-nvârt, și-n locurile exotice pe unde călătoresc sunt tot un fiu de țăran, mă port ca un copil... Cioran detesta și iubea „acest blestemat, acest splendid Rășinari”

(În <Scrisori către cei de acasă>). Eu am iubit Bălceștiul, dar acum începe să se înstrăineze de mine; depărtarea, vremea își spun cuvântul.” („...Viața la plus infinit...”)

„Entre Rășinari de Cioran et mon Balcești il s’agit d’une ressemblance peut être? Je soupis terriblement d’Olteț, de l’herbe du stade, de la vie archaïque que je ne peux pas me détacher... et dans le grand monde que je me débrouille, aussi aux endroits exotiques où je voyage, je suis seulement un fils de paysan, j’agis comme un enfant... Cioran détestait et aimait „ce maudit, ce splendide Rășinari”. (En< Lettres à la maison>). J’ai adoré Balcești, mais en ce moment il commence à s’eloigner de moi: la distance, le temps mettent leurs empreinte.” („...La vie à plus infini...”)

„Dacă ai dificultăți în drumul tău, continuă - înseamnă că ești pe drumul bun. Dacă nu ai obstacole, înseamnă că drumul este neînsemnat...”

„Si tu as des difficultés sur ton chemin,

continue - ça signifie que tu es sur la bonne route. Si tu n’as pas des obstacles, cela signifie que le chemin c’est insignifiant...”

Experiența mea de traducător al romanului „Crimele familiei Borgia”, de Michel Zévaco, apărut la Editura „Universalis”, 1990, Craiova, mă îndreptățește să precizez că doamna prof. Adriana Răducan a studiat îndeajuns textele aforistice ale scriitorului Florentin Smarandache, călăuzindu-se după principiul fidelității față de original.

Ilustrațiile celor două amintite cărți de traducere sunt o adevărată pledoarie pentru frumos, acestea nu înseamnă o chestiune de pură decorațiune, estetica ideilor este susținută artistic prin jocul imaginilor, care demonstrează rafinamentul și finețea gustului artistic, fapt datorat doamnei Adriana Răducan.

Traducerea din limba română în limba franceză nu poate fi totdeauna ad litteram, sunt importante nuanțele, uneori este necesară o anume libertate în ticluirea înțelesurilor.

Adriana Răducan uzează în traducerea celor două cărți de un limbaj expresiv, asigurând liantul dintre textul în limba română și franceză, racordând cele două culturi și limbi la cultura europeană și universală.

